Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro 2010-574/629
Stn dnr
Saap./Anl. 01-06-2010

108 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE KAUPUNGINVALTUUTETTU ANTTI VUORELAN VALTUUSTOALOITTEESTA SAVUTTOMIEN KAUPUNGIN VUOKRATALOJEN RAKENTAMISESTA HELSINKIIN

Kv 2010-688, Halke 2010 - 574/629
Esityslistan asia Vp/2

Lautakunta päätti antaa kaupunginvaltuutettu Antti Vuorelan valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki on ollut vuoden 2007 alusta kaupunginvaltuuston päätöksellä savuton kaupunki. Käytännössä tämä tarkoittaa mm. sitä, että lasten ja nuorten tupakoinnille altistumista ja tupakoinnin aloittamista ehkäistään. Kaupunki ei enää järjestä toimipaikkoihinsa tai niiden ulkoalueille erillisiä tupakointitiloja ja tupakoivaa henkilökuntaa tuetaan lopettamaan tupakointi. Kaupunki on myös strategia-ohjelmassaan 2009 – 2012 sitoutunut tehostamaan terveyden edistämistä. Toimenpiteinä tehostetaan mm. haitallisten elintapojen, kuten tupakoinnin tunnistamista ja siihen puuttumista.

Kerrostaloissa asunnosta toiseen kulkeutuva tupakansavu on nykyisin yksi eniten naapurisopua rasittava tekijä. Tupakansavu voi levitä rakennuksen rakenteiden ja/tai ilmanvaihdon kautta huoneistosta toiseen. Tupakansavu voi levitä naapuriasuntoon myös parveketupakoinnin seurauksena. Naapurisovun lisäksi asunnossa tapahtuva jatkuva tupakointi vaurioittaa asunnon pintoja savun piintyessä näille. Asunnoissa tupakointi aiheuttaa merkittäviä korjauskustannuksia aina asukkaan vaihtuessa.

Voimassa olevan tupakkalain (693/1976) perusteella tupakointi on kielletty kaikissa julkisissa sisätiloissa. Tupakkalain määräykset eivät tällä hetkellä ulotu yksittäisissä asunnoissa tai ulkotiloissa kuten parvekkeilla tapahtuvaan tupakointiin. Taloyhtiöt voivat kuitenkin järjestyssäännöissään kieltää tupakoinnin taloyhtiön julkisissa tiloissa muun muassa rappukäytävissä ja parvekkeilla. Yhtiöjärjestyksen perusteella voitaneen tupakointi kieltää koko taloyhtiössä koskien myös yksittäisiä asun-

toja, jos yhtiötä perustettaessa näin sovitaan. Yksittäiset vuokranantajat ovat vuokrasopimusten perusteella kieltäneet tupakoinnin lemmikkieläinten ohella asuntoa kuluttavana ja remonttikustannuksia aiheuttavana tekijänä.

Viranomaiset ovat voineet puuttua parveketupakointiin periaatteessa jo vuodesta 1994 lähtien. Kiinteistöliiton mukaan tupakointia parvekkeilla ja pihoilla pitää rajoittaa, jos siitä aiheutuu muille asukkaille terveydellistä haittaa. Helsingin ympäristölautakunta kielsi yksittäiseltä asukkaalta vuokratalon parvekkeella tupakoinnin, koska tämä häiritsi viereisen huoneiston asukkaita. Vuokranantaja ei voi kuitenkaan edellyttää, että vuokralainen lopettaa tupakoinnin, mutta se voi edellyttää että talossa ei tupakoida eikä tupakointi saa häiritä muita asukkaita tai ympäristöä.

Espoossa on juuri valmistumassa ensimmäinen savuton kaupungin vuokratalo. Tupakointi on kielletty sekä asunnoissa että tontilla. Kaikkiaan Espoossa on parhaillaan rakenteilla 418 uutta kaupungin vuokra-asuntoa, jotka kaikki ovat savuttomia. Kielto koskee myös vieraita. Tänä vuonna valmistuvat peruskorjatut asunnot ovat myös savuttomia. Uusiin tai peruskorjattuihin asuntoihin muuttava allekirjoittaa muuttaessaan tupakointia rajoittavan uuden vuokrasopimuksen ja samalla hän ottaa vastattavakseen asunnolle tupakoinnista aiheutuvat mahdolliset vauriot.

Kaupungin omistamat vuokratalot ovat pääsääntöisesti valtion tukemaa ARA - tuotantoa. Näissä asukasvalintoja säännellään muun muassa aravarajoituslailla(1190/1993) ja valtioneuvoston asetuksella (166/2008) asukasvalinnasta arava- ja korkotukivuokra-asuntoihin. Savuttomuutta ei voida liittää asukasvalintaperusteisiin eikä sitä voida pitää asunnon saannin kiireellisyyteen vaikuttavana tekijänä. On kuitenkin olemassa mahdollisuus, että savuttomuus muodostuu käytännössä yhdeksi asukasvalintaan vaikuttavaksi tekijäksi.

Savuttomuus voi myös muodostua asunnon hakijoita ja asukkaita valikoivaksi ja syrjiväksi tekijäksi silloin, jos tupakointikielto koskee kategorisesti kaikkia uusia vuokra-asuntoja vanhan kannan jäädessä tupakoinnin sallivaksi. Tällöin on olemassa mahdollisuus, että asuntokanta alkaa vähitellen eriytyä. Vuokra-asuntojen jakautuminen savuttomiin ja tupakoinnin salliviin vaikuttaa oletettavasti asunnon vaihtojen lisääntymiseen.

Vaikka vuokranantajalla onkin mahdollisuus vuokrasopimuksella kieltää tupakointi omistamissaan asunnoissa, se ei ole ongelmatonta, koska siinä puututaan asukkaiden yksityisyyteen ja perusoikeuksiin. Ongel-

mallista on myös, että valvonta jää käytännössä muiden vuokralaisten harteille. Todennäköisyys siihen, että kielto lisää naapureiden välisiä ristiriitoja entisestään on erittäin suuri.

Asuntolautakunnan näkemyksen mukaan asialla on monta puolta, joita tulisi käsitellä ennen päätöstä kaupungin uusien vuokra-asuntojen savuttomuudesta. Tässä yhteydessä tulisi lisäksi selvittää vaikutukset asukkaiden ja asunnon hakijoiden yhdenvertaisuuteen ja tasapuoliseen kohteluun. Ennen päätöksiä olisi hyvä seurata Espoon kokemuksia päätöksen käytännön vaikutuksista ja siitä, onko heidän päätöksellään vaikutuksia muun muassa asuntokantaan ja asukkaiden valikoitumiseen.

Savuttomuus on kaupungin strategian mukainen ja sinänsä hyvä ja kannatettava tavoite. Kieltojen lisäämisellä ei kuitenkaan ole merkittävää vaikutusta tavoitteen saavuttamiseen. Tupakoinnin lopettaminen edellyttää tupakoijan omaehtoista toimintaa ja motivaatiota. Valistus ja motivointi ovatkin usein kieltoja ja rajoituksia tehokkaampia keinoja tupakoinnin vähentämiseksi ja sen aiheuttamien haittojen torjumiseksi.

Merkittiin, että lautakunnan päätös syntyi äänestyksen jälkeen varapuheenjohtaja Koulumiehen ehdotettua jäsen Osman-Sovalan kannattamana, että esityslistan sivun 4 toinen kappale poistetaan ja korvataan seuraavalla kappaleella:

"Asuntolautakunta kannattaa sitä, että osa uudistuotannon asuntokohteista sovitaan savuttomiksi siten, että kohteen savuttomuudesta informoidaan asunnonhakijoita jo hakuvaiheessa. Aluksi savuttomuus voidaan toteuttaa kokeiluluontoisesti ja jos kohteiden kysyntä antaa aihetta, menettelyä voidaan myöhemmin laajentaa. Samalla seurataan myös Espoon kokemuksia savuttomista asuntokohteista."

Äänestyksessä esittelijän ehdotus hyväksyttiin äänin 4-3. Vähemmistöön kuuluivat Kiviluoto, Koulumies ja Osman-Sovala. Poissa olivat Peipinen ja Koste.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:
Liski Merja, tutkija, puhelin 310 34184

Marjaana Santala
pöytäkirjanpitäjä

Postiosoite
PL 2201
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
asuntoas@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 7
Helsinki 53
http://www.hel.fi/kv/asunto

Puhelin
+358 9 310 1671

Faksi
+358 9 310 34193

Tilinro
800012-62637

Y-tunnus
0201256-6
Alv.nro
FI02012566

Helsingin kaupungin Kiinteistöyhtiöt
Vuokralaisneuvottelukunta

Käy/RM

Helsingin kaupungin hallintokeskus
Pohjoisesplanadi 11-13, PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Khs dnro 2010-574/629
Stn dnr
Saap./Anl. 16 -09- 2010

LAUSUNTOPYYNTÖ 2010 - 574 / 629

Kaupungin valtuutettu Antti Vuorelan valtuustoaloite 17.3.2010:

"Espoossa valmistuu 2010 ensimmäinen savuton kaupungin vuokratalo. Tupakointi on kielletty sekä asunnoissa että tontilla. Ratkaisuun on päädytty monien kaupunkilaisten toiveesta. Parveketupakointi ja asunnosta toiseen kulkeutuva tupakansavu haittaavat päivittäin monien Helsingin vuokrataloissa asuvien elämää.

Esitän, että Helsingin kaupunki ryhtyy rakentamaan vastaavia savuttomia vuokrataloja ja toiminta liitetään osaksi Savuton Helsinki strategiaa"

VUOKRALAISNEUVOTTELUKUNNAN LAUSUNTO

Vuokralaisneuvottelukunta on käsitellyt 23.8.2010 kokouksessaan kaupunginvaltuutettu Antti Vuorelan valtuustoaloitetta rakentaa savuttomia kaupungin vuokrataloja ja toteaa seuraavaa:

Asukkaille tulee suoda mahdollisuus savuttomaan asumiseen ja keinoja sen toteuttamiselle pitää selvittää nykyistä laajemmin. Asiaa tulee kuitenkin tarkastella laajempana kokonaisuutena kuin yhden haittatekijän kieltämisenä.

Erilaisista hengitystiesairauksista kärsivien määrä on jatkuvassa kasvussa ja haittatekijöitä nykyisissä asuintaloissa on muitakin kuin tupakansavu. Jotta terveydelliset seikat tulee otettua laajemmin huomioon, pitää jo rakennusvaiheessa kiinnittää huomiota mm. rakennusmateriaalien valintaan ja ilmanvaihtoon sekä piha-alueiden rakentamiseen. Ns "allergiatalojen" rakentamista pidetään hyvänä, varsinkin kun asukkaat itse hakeutuvat kyseisiin asuintaloihin. Pitää kuitenkin muistaa, että tällaisissa asuintaloissa olevia asuntoja ei tule osoittaa asukkaille vaan asuminen niissä pitää perustua vapaaehtoisuuteen ja omaan tahtoon.

Pelkästään tupakoinnin kieltäminen asuintalossa ja piha-alueilla ei ole mielekästä, jos ei pystytä lähtökohtaisesti luomaan sellaista valvonta- tai sanktiojärjestelmää, jolla taataan kaikkien asukkaiden oikeudenmukainen kohtelu. Riskitekijöinä tupakoinnin kieltämisellä on mielivaltaisen toiminnan lisääntyminen ja sitä kautta asumisviihtyvyyden heikkeneminen kaikilla asukkailla.

Helsingin kaupungin Kiinteistöyhtiöiden
Vuokralaisneuvottelukunnan puolesta

Raija Manninen
va puheenjohtaja
puh. 050-368 2960

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO
HELSINGFORS STADS REGISTRATURSKONTOR
Saapunut/Inkommit
12. 05. 2011
Dnro/Dnr KHS 2010-574/629
Tehtäväluokka
Uppgiftsklass

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

56 §
ESITYS SAVUTTOMIEN KAUPUNGIN VUOKRATALOJEN TOTEUTTAMISESTA HELSINGISSÄ

Kv 2010-2173, Halke 2010-574/629
Esityslistan asia AoOp/6

Lautakunta päätti esittää savuttomien kaupungin vuokratalojen toteuttamisesta Helsingissä seuraavaa:

Savuton vuokratalo määritellään siten, että savuttomuus kattaa kiinteistön sisätilat eli asuinhuoneistot ja yleiset tilat sekä yhteiset parvekkeet. Määritelmä on yksiselitteinen ja toimii parhaiten asukkaiden arjessa.

Savuton vuokratalo toteutetaan uustuotannon pilottihankkeella eli yksi uustuotantoon kuuluva vuokratalo päätetään savuttomaksi jo suunnitteluvaiheessa. Menetelmä on vaihtoehdoista tarkoituksenmukaisin ottaen huomioon sen, että savuttomuus voidaan toteuttaa aluksi kokeiluluontoisesti ja laajentaa menettelyä myöhemmin, jos kokemukset ja kysyntä antavat siihen aihetta.

Merkittiin, että esittelijä muutti päätösehdotustaan siten, että savuttoman vuokratalon määritelmään lisätään myös yksityiset huoneistoparvekkeet. Ehdotuksen ensimmäinen virke kuuluu seuraavasti: ”Savuton vuokratalo määritellään siten, että savuttomuus kattaa kiinteistön sisätilat eli asuinhuoneistot ja yleiset tilat, huoneistoparvekkeet sekä yhteiset parvekkeet”.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:
Leijo Markku, osastopäällikkö, puhelin 310 34159
Korkeakoski Päivi, lakimies, puhelin 310 34226

Päivi Korkeakoski
pöytäkirjanpitäjä